

Історія Витвиці у документах та спогадах

Витвиця - Івано-Франківськ
2020 р.

ПЕРЕДМОВА

до електронного видання 2020 року

Наприкінці 80-тих – початку 90-тих років у Витвиці була підготовлена та побачила світ непримітна скромна книжка – **“Історія Витвиці у документах і спогадах”**.

То був незвичайний, особливий час. Тоді здійснювалася давня мрія багатьох поколінь українців, що виражалася нині дещо призабутою, але простою і зрозумілою формулою - **“Самостійна Україна !!!”**

Ці події викликали до життя величезний сплеск національної свідомості, прагнення до пізнання свого минулого, відродження і творення своєї національної культури.

Витвичани, які впродовж багатьох віків відзначалися особливою нетерпимістю до поневолювачів, високим рівнем національної та релігійної свідомості, потягом до освіти і культури, включилися у ці процеси одними з перших. Проявом цього став і вихід у світ названої книжки.

Поява **“Історія Витвиці у документах і спогадах”** викликала схвальний відгук у науковій та патріотичній громадськості.

...“Трапилася радісна подія. Проте нема нічого дивного, якщо звернути увагу на місце і причину появи цього факту.

Давно відомо, що громада села Витвиці славиться добрими і шляхетними традиціями, домінуючою частиною яких є рівень особистої гідності, громадської активності і національно-патріотичної свідомості та гарту”.

Такими словами привітав вихід книжки Роман Скворій – відомий краєзнавець, історик та громадський діяч з Болехова. Його стаття **“Витвиця перша. Хто на черзі”**, була надрукована у газеті Свіча 19 січня 1993 року. Вона включена у це електронне видання нашої книжки відразу після цієї передмови.

Сама ідея створити книжку про минуле Витвиці належала нашому великому земляку Зіновію Красівському. Він запропонував і її концепцію – книжка мала складатися з двох частин. Перша частина – впорядкований, систематизований виклад усього, що було відомо про минуле села. Друга частина – спогади витвичан, які були очевидцями різних подій.

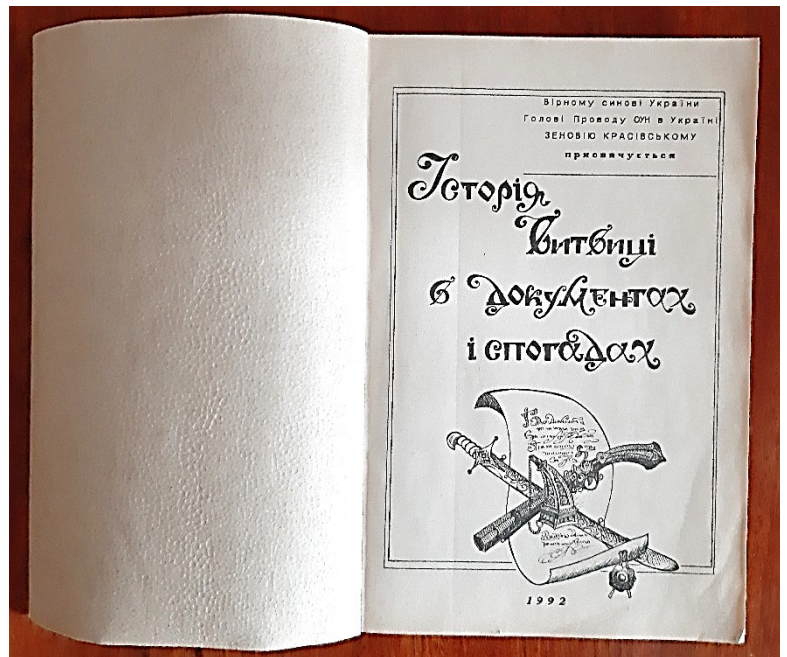
Безпосереднім організатором роботи над книжкою стала Витвицька Ольга Миколаївна, уродженка та жителька Витвиці, учителька літератури церковношкільної школи. Сама завдяки її ентузіазму та наполегливості названа ідея змогла втілитися у життя.

За роботу над першою частиною взявся мій батько – Янишівський Ярослав Іванович, уродженець і житель Витвиці, учитель історії та німецької мови

церківнянської школи. На той час у мене також уже було трохи матеріалів, які стосувалися давніх часів Витвиці. Вони були взяті із публікацій у різних журналах, газетах, музеях. Колекціонування таких відомостей та краєзнавство було і залишається моїм хобі. Так я став у тата співавтором, що і зазначено у першому виданні.

Книжка побачила світ у 1992 році, хоч робота над книжкою розпочалася ще до проголошення Незалежності. Цієї найважливішою подією в історії України і нашого села, власне і завершується ця книжка.

Книжка являє собою 120-ти сторінкове видання розміром стандартного листка паперу, формат А4.

Видання /тиражування/ книги здійснили друзі Зеновія Красівського у Стрию. Її немалий тираж – тисяча примірників – розійшовся майже миттєво.

У книжці не вказані реквізити видавництва. На жаль, вона не пройшла передбачену для легальних видань процедуру розсилки у Книжкову палату України і у найважливіші бібліотеки. Немає її і в нашій Івано-Франківській обласній універсальній бібліотеці. А тому можна сказати, що вона з'явилася на світ, як одне з останніх видань українського самвидаву.

От ніби і вийшла книжка, є у домашніх бібліотеках багатьох людей, і водночас юридично її нема і не було. Ця обставина дає можливість для плагіату і академічної недоброчесності зі сторони де-яких недобросовісних авторів. “Історію Витвиці у документах і матеріалах” не раз цитували у різних, навіть поважних виданнях, переписували з неї цілі розділи, не вказуючи звідки вони, видаючи зроблене витвичанами за своє.

До мене не раз зверталися земляки, нащадки витвицьких родин з проханням перекопіювати книжку. Я розіслав уже не менше десяти електронних сканкопій цієї книжки.

За майже 30 років книжка стала бібліографічною рідкістю. Як уже говорилось – книжка не попала у бібліотеки. Відомий актор київського театру “Золоті ворота”, що має витвицьке коріння, якось писав мені, що вивчив бібліотечний фонд усієї України, і – нема такого видання...

Так народилася думка повторно надрукувати цю книжку. Можливо, колись разом з витвицькою громадою ми реалізуємо цю ідею у вигляді досконалого сучасного поліграфічного видання.

Однак у вік цифрових технологій не менш популярними і, найважливіше – більш доступними – стали видання електронні. В електронній формі зараз виходять поважні наукові та інші видання. Як співавтор першої частини маю книжки моральне і юридичне право здійснити таке електронне видання. Переконаний, що нащадки, а за рідким винятком, автори спогадів, представлених у другій частині, також не будуть проти цього.

Оцифрування – тобто переведення тексту книжки в електронний формат здійснив мій син – Янишівський Михайло Мирославович, студент Києво-Могилянської академії. Він також є автором більшості фотографій, представлених у цьому електронному виданні та картографічних матеріалів.

У процесі роботи над оцифрованим текстом виявилось, що просто перевести його в електронну форму недостатньо. Потрібно його ще раз уважно вчитати, усунути допущені помилки. Та й за 27 років ми дізналися про наше минуле чимало нового. Зокрема, були додані де-які відомості із науково-дослідницьких робіт сина Михайла. Він двічі брав участь у Всеукраїнських конкурсах учнівських науково-дослідних робіт Малої Академії Наук. Темою його робіт була історія та природа Витвиці. Ці дослідження дістали схвальний відгук поважного журі.

Відносно великий об’єм першої частини я вважав за потрібне розділити на розділи та підзаголовки. Таке структурування дозволяє легше сприймати інформацію.

Іншими словами, підготовлена оновлена редакція видання. Зрозуміло, що де-які зміни у первісному тексті допущені тільки у першій частині, де я є співавтором і маю на це право.

У другій частині видання, де представлено спогади окремих витвичан про різні події, жодних змін у тексті, я не вносив. І не тільки тому, що це не дозволяє закон про авторські права. На жаль, більшості співавторів нашої унікальної книжки уже не має у живих.

Я вважав також за потрібне на початку кожного тексту давати коротку інформацію про автора. За майже тридцять років виросло покоління витвичан, яке уже не знає цих авторів безпосередньо.

При роботі над цим електронним виданням мені допомогала також Верлата Анна Сергіївна, – учителька української мови та літератури Івано-Франківського фізико-технічного ліцею кандидат філологічних наук. Обом помічникам – сину Михайлу та пані Верлаті щиро дякую за допомогу.

Цією публікацією я розпочинаю друге, поки-що електронне видання книжки “Історія Витвиці у документах і спогадах”. До завершення роботи публікація буде здійснюватися на приватному Сайті “Родина Янишівських” <http://yanyshivskyy.org.ua/>.

Планується, що книжка буде публікуватися окремими уривками. Вони мали би з’являтися під кінець кожного тижня у міру їх готовності.

Коли буде завершена повна публікація, коли будуть усунуті зауваження і неточності, виявлені читачами і буде на це добра воля сільської ради я надіюся розмістити її на якомусь медійному ресурсі села або ОТГ. Таким чином вона стане постійно доступною для жителів Витвиці, зокрема учнівської молоді.

Про вихід кожної нової частини книжки буду повідомляти також через доступні сторінки у Фейсбуці.

З великим задоволенням прийму зауваження, доповнення, уточнення.

Особливу вартість становлять фотографії давніх років. На жаль, поки-що у мене відсутні фото церкви, з тих часів, коли вона була покрита ще гонтою або драницями. Дуже хотілося б помістити фото громадського будинку, що стояв на місці теперішнього торгового центру “Карпати”, а також давнє фото клубу, школи, відомих людей села. Сьогодні, коли більшість людей мають сучасні телефони, оцифрування та пересилання таких фото стало справою миттєвою. Зі свого боку я гарантую, що при публікації наданих фото зберігатимуться авторські права – обов’язково будуть вказані автори та власники цих фото.

Пишіть на мої сторінку у Фейсбук, у коментарях на Сайті “Родина Янишівських”, підходьте, коли буду у Витвиці...

Мирослав Янишівський.

Уродженець села Витвиці.

*Директор Івано-Франківського фізико-технічного ліцею
Івано-Франківської обласної ради, кандидат технічних наук.*

29 травня 2020 р. Івано-Франківськ